Szanowni Państwo:
Ministerstwo Rodziny

PETYCJA
Działając w trybie Ustawy o petycjach z dnia 11 lipca 2014 roku (tj. Dz. U. 2018 poz. 870) przekładam treść żądania w celu wprowadzenia:

§1. Osoba składająca wniosek o zasiłek celowy lub okresowy może być wywiad przeprowadzony w przypadku wywiadu aktualizacyjnego oraz w przypadku złożenia wniosku osobiście i obecności w chwili obecnej pracownika socjalnego.

§2. Osoba składająca wniosek o zasiłek celowy lub okresowy pobierająca świadczenie stałe lub długoterminowe nie wymaga przeprowadzenia całego wywiadu środowiskowego, a jedynie wywiad aktualizacyjny.

[1] - ***Proszę o odpowiedź wyłącznie elektronicznie. Za błędy najmocniej przepraszam.***
Z poważaniem:

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektron. znacznik czasu/
DPS-I.055.5.2025

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Szanowna Pani,
na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie o rozważenie zrównania wysokości zasiłku stałego z ośrodka pomocy społecznej do wysokości renty socjalnej, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283, późn. zm.), przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców i osób, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego (art. 106 ust. 5 ww. ustawy).

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Zasady przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego zostały uregulowane w art. 107 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. poz. 893, z późn. zm.), które określa m. in. sposób i terminy przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego. Zgodnie z art. 107 ust. 1 ustawy rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej oraz u osób, o których mowa w art. 103.

Zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia, wywiad przeprowadza się z osobą lub rodziną w miejscu zamieszkania lub pobytu, w dniach roboczych, w godzinach pracy podmiotu uprawnionego, albo w innym terminie uzgodnionym z osobą lub rodziną, za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji pracownika socjalnego zatrudnionego w podmiocie uprawnionym, wywiad przeprowadza się niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia z pomocy społecznej.

Stosownie do § 4 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, pracownik socjalny, przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, mogące mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznawanej im pomocy. W ramach przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny

dokonuje analizy i diagnozy sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z nich wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy.

W myśl art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządza się, mimo braku zmiany danych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, a w przypadku osób przebywających w domach pomocy społecznej oraz w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

Aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadza się w przypadku każdorazowej zmiany sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej, w szczególności zmiany wysokości dochodu osoby/rodziny (np. zmiana emerytury, świadczenia rentowego, świadczenia rodzinnego, dodatku mieszkaniowego), a więc także wówczas, gdy zmiana wysokości dochodu nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W tym miejscu należy podkreślić, iż aktualizacja danych zawartych w wywiadzie ma na celu ustalenie dalszych uprawnień do otrzymywania świadczeń z pomocy społecznej. Przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego umożliwia zatem pracownikowi socjalnemu dokonanie analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny oraz sformułowanie wniosków stanowiących podstawę do zaplanowania pomocy. Ponadto, jak już wyżej wskazano każda zmiana danych zawartych w wywiadzie, w tym danych dotyczących dochodu (niezależnie od ich wielkości) wymaga sporządzenia aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego – zgodnie z art. 107 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem sądów administracyjnych przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego (aktualizacji tego wywiadu) jest niezbędnym elementem postępowania dowodowego w sprawach o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 stycznia 2019 r., sygn. akt I SA/Wa 1915/17). Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego leży nie tylko w interesie organu, który dysponuje środkami publicznymi, ale również w interesie samej osoby zainteresowanej. To od prawidłowych, jak najpełniejszych ustaleń, zależy nie tylko to, czy w ogóle pomoc zostanie przyznana, ale także wysokość i rozmiar przyznanej pomocy. Strona może mieć więc istotny wpływ na sposób załatwienia jej żądania. O ile interes publiczny (interes organu) został zabezpieczony przez ustawodawcę w ten sposób, że w razie powzięcia przez organ informacji o poprawie sytuacji dochodowej strony, czy też o marnotrawieniu przyznanej pomocy, może on uchylić przyznane świadczenie i zażądać zwrotu wypłaconych świadczeń, o tyle wnioskodawca nie ma możliwości bez własnego zaangażowania i bez aktywnej współpracy z organem, wpływania na uzyskanie pomocy w większym rozmiarze. Może się więc okazać, że z powodu braku takiej współpracy nie uzyska ona – faktycznie ze swojej winy rozumianej jako brak należytej dbałości o własne interesy – pomocy adekwatnej do jej potrzeb (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 17 czerwca 2020 r., II SA/Lu 794/19).

Jednocześnie należy zauważyć, że zasiłek celowy jest świadczeniem jednorazowym, w związku z tym przepis art. 107 ust. 4 ustawy dotyczący aktualizacji wywiadu środowiskowego nie odnosi się do tego świadczenia.

Reasumując należy podkreślić, że rodzinny wywiad środowiskowy jest narzędziem zbierania informacji o sytuacji strony, stanowiącym dla organu

pomocy społecznej konieczne i podstawowe źródło informacji o sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej osoby ubiegającej się o świadczenia, będąc podstawą ustaleń faktycznych dokonywanych w decyzji administracyjnej i poddawanych prawnej ocenie. Natomiast brak aktualnego wywiadu uniemożliwia organowi dokonanie oceny rzeczywistej sytuacji majątkowej, rodzinnej i bytowej osoby ubiegającej się o świadczenie.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283, późn. zm.).

Z wyrazami szacunku

Beata Karlińska
Dyrektor
Departamentu Pomocy Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/